

Dr. Turján Anikó–Brosch Judit: Egységes eurofizetési övezet (SEPA): Teljes gőzzel előre!*

2001-ben az Európai Bizottság felkérésére 40 magánszemély Európai Unió belüli határon átnyúló átutalását vizsgálták meg, amelyek egyenkénti értéke euróra átszámítva 100 euro volt. A vizsgált 1473 darab átutalás átlagosan 3 munkanap alatt jutott el a kedvezményezetthez. Akadt olyan művelet is, ahol a pénz 43 munkanapig utazott, míg 2 átutalás hónapokon át „úton levő tétel” maradt. Az átutalások költsége olyan magas volt, amely kétségessé tette a művelet célszerűségét. A sikeresen teljesült átutalási megbízások átlagos összköltsége meghaladta ugyanis a 23 eurót, míg a legköltségesebb átutalásé közel 61 euro volt.¹ Mindeközben az egyes tagállamok belföldi fizetési forgalmában a megbízások túlnyomórészt maximum 1 nap alatt teljesültek, a lebonyolítás költsége pedig jellemzően eurocentekben vagy legfeljebb néhány euróban volt mérhető. Ez a helyzet az egységes belső piac kialakítása és az euro bevezetése miatt fenntarthatatlan volt, ezért a helyzet megváltoztatására megszületett az egységes eurofizetési övezet (SEPA) jövőképe. Az lett a cél, hogy a lehető leghatékonyabban, legolcsóbban lehessen euróban fizetéseket teljesíteni úgy, hogy országhatároktól függetlenül azonos jogok, kötelezettségek, azonos alapfeltételek érvényesüljenek, és az unió belüli eurofizetések végrehajtásához elegendő legyen egyetlen, az unió bármely tagállamában vezetett fizetési számla.

Először az MNB-szemle 2008. szeptemberi számában jelent meg cikk a SEPA-ról. Az azóta eltelt közel négy év alatt különösen jelentős előrehaladás következett be két fő termék, az euroátutalások és -beszedések ügyében. Az alapvetően piacvezérelt folyamatot és piaci önszabályozást követően 2012-ben végül az Európai Parlament és a Tanács rendelete² állapította meg az euroátutalásokra és -beszedésekre vonatkozó egységes szabályokat és követelményeket, valamint azt a határidőt is, amikor az ilyen átutalások és beszedések használatára át kell térni a korábbi sokféle, hagyományos nemzeti termékekről. Az euroövezetben a főszabály szerint 2014. február 1-jéig, míg az euroövezeten kívül 2016. október 31-ig kell az áttérést végrehajtani.

Most már nincs egymásra mutogatás, egymásra várás, mindenki teljes gőzzel haladhat előre. Az EU-rendelet kényszerítő hatása alatt még több pénzforgalmi szolgáltató (bank, takarékszövetkezet és a pénzforgalomban részt vevő egyéb intézmény) fogja ajánlani a SEPA-termékeket, újabb tájékoztatási kampányok gerjesztik majd az ügyféligényeket, a kiszélesedő verseny javíthatja a feltételeket, a nemzeti átállási tervek sulykolni fogják az áttérést, így minden remény megvan arra, hogy az euroövezetbeli 2012. áprilisi 27,3 százalékról még gyorsabban fog emelkedni a SEPA-szabványon alapuló euroátutalások aránya. Magyarországon már a 2012. július 1-je is kitüntetett időpont e folyamat szempontjából, hiszen a SEPA-szabványon nyugszik a most bevezetett hazai napközbeni forint alapú átutalási rendszer.

BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság 2010. decemberi javaslatát követően a 2011 első félévi magyar EU-elnökség – a tanácsi szakaszban elért általános megközelítéssel – nagymértékben hozzájárult az EU-rendelet véglegesítéséhez, és így első kézből származó információkkal szeretnénk gazdagítani a téma szakirodalmát is. Cikkünkben kitérünk az EU-rendelet hazai hatásaira is.

Az euro bevezetésével egyrészt lehetőség nyílt rá, másrészt szükségessé vált, hogy az addig elszigetelten, nemzeti keretek között kialakult kis értékű fizetési rendszerek integrálódjanak. Az eurokészpénz megjelenésével különösen szembeűnővé vált, hogy a kis értékű, készpénzmentes fizetések esetén országonként eltérő szabványokat, adattartalmakat, teljesítési határidőket használtak. Az egységes belső piac ellenére a határon átnyúló átutalási műveletek díja magasabb, a teljesítés ideje pedig hosszabb volt, mint

* Jelen cikk a szerzők nézeteit tartalmazza, és nem feltétlenül tükrözi a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontját.

¹ Európai Bizottság (2001), Retail Banking Research (2001).

² Európai Parlament és Tanács (2012).

1. táblázat

A cikkben használt rövidítések összefoglalása

Rövidítés	Fogalom angolul	Fogalom magyarul	Kiegészítő magyarázat
BIC	Business Identifier Code	Üzleti azonosító kód	A pénzforgalmi szolgáltatók azonosítására használt kód.
EPC	European Payments Council	Európai Pénzforgalmi Tanács	Európai bankok önszerveződésének eredményeként, a SEPA támogatására és elősegítésére alakult szervezet, jelenleg 74 tagja van.
HCT	Hungarian credit transfer	SEPA-szabványon nyugvó magyar, forint alapú átutalás	A 2012. július 1-jén elindult magyar napközbeni elszámolási rendszerben használt szabvány.
IBAN	International payment account number identifier	Fizetési számla nemzetközi azonosító száma	Bárhol használható.
MIF	Multilateral interchange fee	Multilaterális bankközi jutalék	Egyes tagállamokban a beszedéseknél alkalmazott jövedelem-átcsoportosítás a beszedő pénzforgalmi szolgáltatójától a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójához.
PSD	Payment service directive	Belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv	Az Európai Gazdasági Térség egészében átültetett irányelv.
SCT	SEPA credit transfer	SEPA-átutalás	Az EPC által kialakított fizetési modell, amely az IBAN, a BIC, az egységes üzenetszabvány (UNIFI ISO 20022 XML) használatán alapul.
SDD	SEPA direct debit	SEPA-beszedés	Az EPC által kialakított fizetési modell, amely az IBAN, a BIC, az UNIFI ISO 20022 XML szabvány használatán és a beszedői felhatalmazás kezelésén alapul.

Forrás: MNB.

belföldön. Az egységes valuta és a valódi közös piac előnye-it csak akkor lehet teljes mértékben élvezni, ha egy olyan egységes eurofizetési övezet (SEPA) is kialakul, amelyen belül a gazdasági szereplők egyetlen fizetési számla használatával bárhon ugyanúgy teljesíthetnek és fogadhatnak euróban fizetéseket, mint saját országukban.

Ezt a konkrét jövőképet, elérendő állapotot vázolták fel az európai bankközösség képviselői 2002-ben, akik aztán a meglévő technikai akadályok lebontására és az egységes páneurópai fizetési modellek kidolgozására megalapították az Európai Pénzforgalmi Tanácsot (European Payments Council, EPC). Az Európai Bizottság (Bizottság) a jogi akadályok lebontására irányuló szabályozási tevékenységre koncentrált, és – az ő közreműködése mellett – az Európai Parlament és a Tanács fogadta el a vonatkozó jogszabályokat. Az Európai Központi Bank (EKB) túl azon, hogy a vonatkozó jogszabályok tervezetére is jogi véleményt adott, az egész SEPA-folyamatban aktívan részt vett katalizátorként. A pénzforgalmi szolgáltatók és az infrastruktúrák (elszámolóházak) közreműködtek a fizetési modellek, illetve az elszámolóházakra vonatkozó keretszabályok kidolgozásában, és átültették azokat a gyakorlatba a szükség szerinti fejlesztésekkel. Az ügyfelek pedig megkezdték az így kialakított fizetési modellek használatát.

A SEPA földrajzilag jelenleg a 27 EU-tagállamot, Izlandot, Liechtensteint, Norvégiát, Svájcot és Monacót fedi le.

A SEPA-folyamat az euróban denominált pénzforgalom egészét átfogja, de a továbbiakban csak a választott témánk szempontjából lényeges két fizetési módra, az átutalásra és a beszedésre fókuszálunk.

ELŐZMÉNYEK

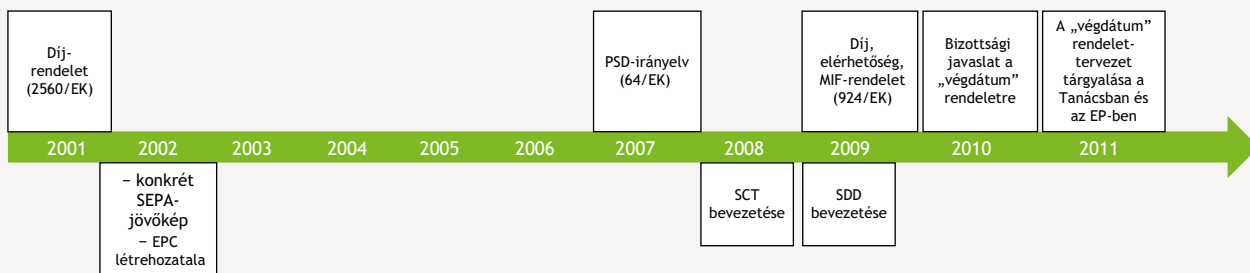
A SEPA-folyamat legfontosabb mérföldköveit az átutalások és a beszedések szempontjából az 1. ábrán mutatjuk be. Az időtengely felett a közszereplők, míg az időtengely alatt a piaci szereplők legfontosabb lépéseit jelenítettük meg 2011 végéig.

- A 2560/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet tekinthető a SEPA-folyamat előfutárának annak előírásával, hogy a határon átnyúló – egy meghatározott értékhatár alatti³ – elektronikus, euróban denominált fizetésekre, átutalásokra ugyanakkora díjat lehet felszámítani, mint a hasonló belföldi fizetési műveletekre.
- 2002-ben piaci kezdeményezésre született meg a SEPA konkrét jövőképe, és ennek kialakításának és megvalósításának elősegítésére létrejött az EPC.
- 2007-ben elfogadásra került a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (PSD), amely egységes keretet állapított meg az Európai Gazdasági Térség egészében az euróban

³ Kezdetben 12 500 euro, majd 2006. január 1-jétől 50 000 euro.

1. ábra

A SEPA-folyamat főbb mérföldkövei

Forrás: MNB.

vagy egy euroövezeten kívüli tagállam pénznemében nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra. Az irányelv számos olyan akadályt lebontott, amely gátolta a kis értékű fizetési forgalom egységesülését, és egyúttal szabályozta a teljesítési határidőt.

- 2008. január 28-án elindult a SEPA-átutalás (SCT), amely olyan euroátutalást jelent, ahol kötelező a fizetési számla nemzetközi azonosító számának (IBAN), a pénzforgalmi szolgáltatók üzleti azonosító kódjának (BIC) és az egységes (UNIFI ISO 20022 XML) nemzetközi üzenet szabványának a használata. Az adatszabványok révén megteremtődött az ügyféltől ügyfélig terjedő teljesen automatizált feldolgozás lehetősége az egész SEPA-n belül. A fizetési modellt önszabályozással, széles körű nyilvános konzultáció figyelembevételével – a PSD rendelkezéseinek betartásával – az EPC dolgozta ki, és a pénzforgalmi szolgáltatók önként csatlakoztak (és csatlakozhatnak folyamatosan) a fizetési modellhez a feltételek betartásának vállalására vonatkozó szerződés aláírásával. A modellt alátámasztó szabálykönyvek és végrehajtási irányelvek évről évre frissülhetnek.
- 2009-ben elfogadásra került a 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, amely megtartva a belföldi és a határon átnyúló euróban denominált fizetési műveletekre vonatkozó egyenlő díjazás elvét, az eurobeszedések esetében állapított meg elérhetőségi követelményt és határidőt a (fogyasztókat jelentő) fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójára nézve. Ez utóbbi azt jelenti, hogy ha egy pénzforgalmi szolgáltató belföldön nyújt beszedési szolgáltatást, tehát lehetővé teszi a belföldi kedvezményezett javára a beszedést, akkor ugyanezt a szolgáltatást külföldi kedvezményezett javára is lehetővé kell tennie. A rendelet továbbá azt is szabályozta, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók 2012. november 1-jéig továbbra is felszámíthatnak multilaterális bankközi díjat (MIF)-et.
- 2009. november 2-án elindult a SEPA-beszedés (SDD), amely a tagállamok egy részében alkalmazott beszedői

felhatalmazás kezelésén alapult, és a szabványokat (IBAN, BIC és az üzenetszabvány), valamint a kidolgozás menetét tekintve az SCT által kijelölt irányokat követte. A fizetési modell alapváltozata a fogyasztóktól történő beszedésre (jellegében tehát a hazai csoportos beszedéshez hasonlítható), a másik változat pedig a vállalkozói beszedésre irányul (jellegében tehát a hazai felhatalmazólevélen alapuló beszedéshez hasonlítható).

A Bizottság 2010 decemberében hozta nyilvánosságra a „végdátum” rendeletre vonatkozó javaslatát, amelyet a rá következő évben mind az Európai Parlamentben, mind a Tanácsban megtárgyaltak. A politikai egyetértés 2011. év végére létrejött az EU-rendelet ügyében, és ekkor meg is kezdődött az elfogadott végső áttérési határidő kommunikálása. Az EU-rendeletet 2012 márciusában hirdették ki.

ÁTVÁLTÁS AZ ALAPVETŐEN PIACVEZÉRELT FOLYAMATRÓL A JOGI SZABÁLYOZÁSRA

Az SCT és az SDD piaci kezdeményezésre, önszerveződés eredményeként jött létre, mégis jogi szabályozás készült. A következőkben ennek a változásnak az okait vizsgáljuk meg.

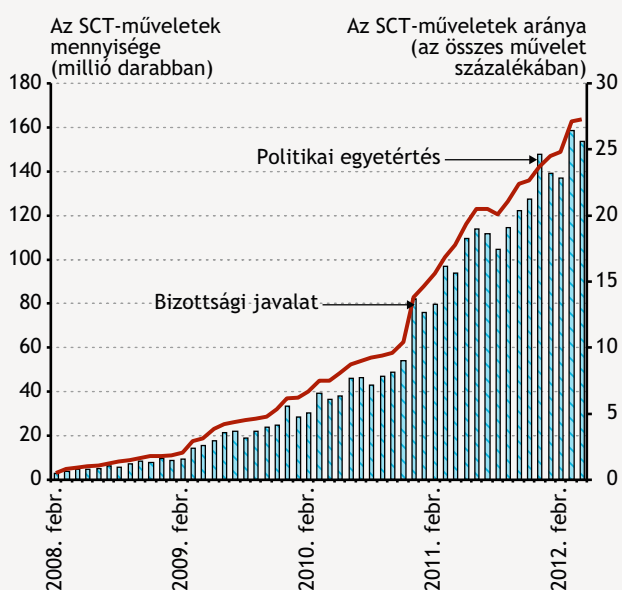
Az SCT és még inkább az SDD használatára való áttérés rendkívül lassan haladt előre. Az ún. SCT-mutató (a SEPA-tranzakcióknak az összes euroátutaláshoz mennyiségi alapon mért aránya) az euroövezetben először 2010 novemberében haladta meg a 10 százalékot, majd 2011 júniusában a 20 százalékot. A 2. ábrából látható, hogy az uniós „végdátum” rendeletre irányuló bizottsági javaslatot, majd a politikai egyetértést követő kommunikáció gyorsította az SCT-re való áttérést.

Az SDD-mutató (a SEPA tranzakcióknak az összes eurobeszedéshez mennyiségi alapon mért aránya) az euroövezetben még mindig nem éri el a 10 százalékot sem. A 3. ábra mutatja, hogy a kommunikáció sem módosította érdemben az SDD-átállás ütemét.

2. ábra

Az SCT-formátumban feldolgozott műveletek száma és aránya az euroövezetben

(2008. február és 2012. április között)

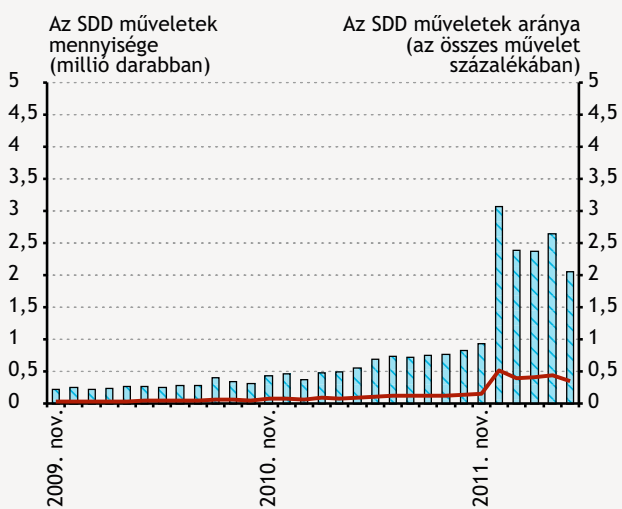

Forrás: MNB az EKB adatainak felhasználásával.

3. ábra

Az SDD-formátumban feldolgozott műveletek száma és aránya az euróövezetben

(2009. november és 2012. április között)

Forrás: MNB az EKB adatainak felhasználásával.

A SEPA-formátumú tranzakciók használatára való lassú áttérést a hatóságok (EKB,⁴ Bizottság⁵) a következő főbb tényezőkkel magyarázták.

– Bizonytalanság volt a SEPA-folyamat befejezésének és a hagyományos termékek kivezetésének időzítésében, valamint a bankközi jutalék beszedésekben való hosszabb távú alkalmazhatóságában. Csak egyes országokban tűntek ki konkrét céldátumot a SEPA-termékekre való áttérésre, az EPC a bankközösségen belül csak olyan megállapodást tudott elérni, hogy a kritikus tömeget 2010 végére kellene elérni. Még nagyobb bizonytalanság uralkodott a bankközi jutalék alkalmazhatóságát illetően, egyes tagállamokban (Belgiumban, Franciaországban, Olaszországban, Portugáliában, Spanyolországban, illetve Svédországban) ugyanis a beszedő pénzforgalmi szolgáltatója bankközi jutalékot fizet a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának. 2009 márciusában viszont a Bizottság és az EKB olyan közös nyilatkozatot adott ki, amely világossá tette azt, hogy egyfelől mindketten a hatékonyság elősegítésének eszközeként tekintik a pénzforgalmi szolgáltatások átlátható árazását, másfelől a Bizottság – a versenyjogi kérdésekben illetékes hatóságként – 2012 után már nem tartja indokoltnak és az EU-s versenyjogi szabályokkal összeegyeztethetőnek a bankközi jutalék fenntartását.

– A SEPA-termékekhez kapcsolódó beruházásokat mind a pénzforgalmi szolgáltatók, mind az üzleti vállalkozások elhalasztották az áttérés végső határidejének bizonytalansága miatt.

– A SEPA-termékfejlesztés iránti ösztönzők hiányoztak a pénzforgalmi szolgáltatóknál, mivel azok továbbra is kínálják a hagyományos termékeiket.

– A keresleti oldalon alacsony fokú volt a SEPA-ismeret. A fogyasztók esetében külön kell az SDD-ről szólni, amely annak ellenére, hogy a sikeres nemzeti beszédési modellekből építkezett, teljesen új fizetési modell lett még azon országokban is, ahol 2009 előtt is a beszedők kezelték a felhatalmazásokat. Az új fizetési modellhez kapcsolódó fogyasztóvédelem és biztonság tényleges megteremtése, valamint még inkább az azoknak megfelelő érzet kialakítása nagyon fontos lett volna.

– Egyértelművé vált, hogy a tömeges áttéréshez nem elegendő az, ha a pénzforgalmi szolgáltatók csatlakoznak a SEPA fizetési módokhoz, sőt az sem, hogy a 924/2009/EK rendelet már elérhetőségi követelményt is bevezetett rájuk nézve a nagy tételszámú forgalmat jelentő beszedésekre (ún. alapbeszedésre, amely Magyarországon – a pénznemtől eltekintve – a csoportos beszedésnek felel meg).

⁴ Forrás: EKB (2010).

⁵ Forrás: Bizottság (2010b).

– Patthelyzet alakult ki: amíg a hagyományos termékek kínálata rendelkezésre áll, és a pénzforgalmi szolgáltatók nem folytatnak aktív SEPA-kommunikációt, az ügyfelek is halogatják a SEPA-termékek használatba vételét. A kínálati és a keresleti oldal tehát leginkább egymásra várt.

A hagyományos termékekről a SEPA-termékekre való áttérés hatását a Bizottság hatéves időszakra számszerűsítette lassú, illetve gyors áttérés esetén. A lassú áttérés feltételezése azon alapult, hogy sem a szabályozás, sem a kommunikáció terén nem történik változás, míg a gyors áttérésnél a végső áttérési határidőre vonatkozó jogi szabályozás hatása lett megbecsülve. A Bizottság az EU gazdaságára kivetítve lassú áttérés esetén 42 milliárd eurónyi veszteséggel, míg gyors áttérés esetén 123 milliárd eurónyi haszonnal számolt. Lásd erről bővebben Dávid (2008).

A SZABÁLYOZÁS SÚLYPONTI KÉRDÉSEI ÉS MEGOLDÁSUK

Elemzésünkben a nyilvánosan elérhető információkra támaszkodtunk, de közvetve egy-egy témánál megvilágítjuk a magyar elnökség ideje alatt kialakult politikai kompromisszumok hátterét is. Az egyes súlyponti kérdések kapcsán fontos volt mindvégig szem előtt tartani az EU-rendeletalkotás alapvető célját: egységesen és senki által nem megkérdőjelezhetően, konkrét határidőre (a „végdátum”-ra) kikényszeríteni az egységes fizetési módok használatát, ami eloszlatja a kétségeket a piaci szereplőkben az átállás tényleges bekövetkezéséről.

– **Hogyan lehet meghatározni a célállapotot jelentő páneurópai, euróban denominált átutalásokat és beszédéseket? Nevesíthető-e (nevesítendő-e) az SCT és az SDD?**

Miközben az EU-rendelet a SEPA-ra való áttérésre irányul, a „SEPA” szó kizárólag a rendelet indoklást tartalmazó részében (preambulumban) fordul elő. A jogalkotók a célállapotot jelentő páneurópai euroátutalásokat és -beszédéseket olyan technikai és üzleti követelményekkel (pl. IBAN, ISO 20022 XML üzenetközvetítési szabvány használata) határozták meg, amelyek ráillenek az SCT-re és az SDD-re, de nem szűkítették le a megfelelőséget kizárólagosan az SCT-re, illetve a SDD-re vagy azok jelenlegi változatára. Meghagyták tehát a lehetőséget a versenyre, az innovációra, a fejlesztésre. Az SCT és az SDD megnevezése ellen szólt az is, hogy e fizetési modellek tulajdonosa és gazdája az EPC, így a jogalkotók az SCT- és az SDD-szabálykönyvek rendszeres felülvizsgálata és az azzal együttjáró kisebb-nagyobb módosítása miatt azzal szembesülhettek volna, hogy a szabályozásuk alapjául szolgáló termék, szabvány is módosul az

EU-rendelet megalkotása alatt vagy alkalmazása során. Ez de facto jogalkotási szerepkörrel ruházta volna fel az EPC-t, ettől az európai jogalkotók érthető módon tartózkodni kívántak.

Mindazonáltal a SEPA-átállítás támogatása érdekében a pénzforgalmi szolgáltatók által átutalási és beszédési műveletekre használható fizetési modellekre olyan kölcsönös átjárhatósági követelményt is tartalmaz az EU-rendelet, amely a fizetési modellekhez csatlakozott résztvevők szám(arány)ára vonatkozik. Ez a követelmény alapesetben azt jelenti, hogy a fizetési modellhez a tagállamok többségében működő pénzforgalmi szolgáltatók többségének és ezzel egyidejűleg az unió egészében működő pénzforgalmi szolgáltatók többségének kell csatlakozni. Nyilvánvalóan ezt jelenleg csak az SCT és az SDD képes teljesíteni, hiszen az azokhoz csatlakozottak száma nagyságrendileg 3500 és 4500 között van. Ugyanakkor a jogalkotók e téren sem zárták ki bármely új fizetési modell kialakulásának a lehetőségét, és átmeneti időre adható mentesítésről rendelkeznek, feltéve, ha az új fizetési modellhez legalább 8 tagállamból csatlakoztak pénzforgalmi szolgáltatók.

Az SCT és az SDD minél szélesebb körű használata ugyanakkor javítaná a méretgazdaságosságot, növelné a hatékonyságot is, így a jogalkotók az innováció, a verseny és a fejlődés lehetőségének megőrzése mellett az SCT-hez és az SDD-hez igazodóan határozták meg a technikai és az üzleti követelményeket.

A rugalmasság érdekében a jogalkotók azt a megoldást választották, hogy az EU-rendelet normaszövegének törzsrészében csak fizetésiszámla-azonosítót és üzenetformátumot határoznak meg, és a konkrét azonosítót és üzenetformátumot a mellékletben nevezik meg. (Ugyanez a módszer vonatkozik a fizetési műveletekkel kapcsolatos üzenetek adatalemeinek meghatározására is.) A melléklet felhatalmazáson alapuló jogi aktus keretében a Bizottság által is módosítható megfelelő konzultációs eljárás után, ami gyorsabban és egyszerűbben segítheti elő a technikai fejlődés és a piaci fejlemények figyelembevételét.

A célállapotot jelentő páneurópai euroátutalásokat és -beszédéseket tehát olyan technikai és üzleti követelményekkel (pl. IBAN, ISO 20022 XML üzenetközvetítési szabvány használata) határozza meg az EU-rendelet, amelyek ráillenek az SCT-re és az SDD-re, de a megfelelőséget nem szűkítették le kizárólagosan az SCT-re, illetve a SDD-re. Az alkalmazandó fizetési modellekre a pénzforgalmi szolgáltatók számarányában meghatározott csatlakozási követelmények állnak fenn. (Az EU-rendelet 4. és 5. cikke, valamint melléklete.)

– Mi legyen a végső határidő? Egyetlen vagy többféle végső határidő legyen? Hogyan legyen(ek) meghatározva a végső határidő(k)?

A végső határidő meghatározásánál az volt a szempont, hogy az a megfelelő előkészítési időt megadva, a lehető legkorábbi legyen. Az volt ugyanis a cél, hogy mielőbb lehessen egyrészt elkerülni a hagyományos és a SEPA-termékek párhuzamos használatával járó magas költségeket, másrészt elérni a SEPA-termékek használatából származó előnyöket. Azaz mielőbb lehessen az egész övezeten belül egységes szabványt használni, és elkerülni azok megbüntetését, akik már áttértek a SEPA használatára, de az áttérésben késlekedők miatt kénytelenek a hagyományos termékek kezelésére alkalmas eljárásokat is fenntartani.

A forgalom túlnyomó részét képező euroövezeti fizetési műveleteken belül a jogalkotók megkülönböztették az alaptermékeket és a viszonylag kisebb forgalmat mutató réstermékeket (egyreszt helyi piacok kis tételszámú speciális művelet típusait), valamint az egyéb speciális, helyi igényeket kielégítő, kártyával kezdeményezett beszedési műveleteket. Az összes euróban denominált átutalási és beszedési műveleten belül szétválasztották az euroövezeten belüli és azon kívüli műveleteket. Mindezekkel az volt a cél, hogy a forgalom meghatározó részét jelentő euroövezeti alaptermékekre lehessen minél korábbi végső határidőt meghatározni.

Ugyanakkor az is fontos volt, hogy a megállapított végső határidő a lehető leghamarabb és a legegyszerűbben kommunikálható legyen, eloszlatva az eddigi lassú áttérést okozó bizonytalanságot. Így konkrét naptári napban van meghatározva az áttérés befejezése, amelynek kommunikálása már 2011 decemberében – tehát az EU-rendelet formális elfogadása előtt – megkezdődött. Az egyszerűség érdekében a végső határidő nem különbözik az átutalások és a beszedések SEPA-ra való átváltásánál, ugyanakkor egyrészt a réstermékek és a kártyával kezdeményezett beszedési műveletek esetében, másrészt az euroövezeten kívüli országokban valamivel későbbi lett, mint az euroövezeti alaptermékekénél.

Az euroövezetben a főszabály szerint 2014. február 1-jéig, míg az euroövezeten kívül 2016. október 31-ig kell az áttérést végrehajtani. A konkrét végső határidőket az EU-rendelet 6. és 16. cikke tartalmazza, amelyeket az egyéb határidőkkel együtt a 2. táblázatban és a 4. sz. ábrában foglaltunk össze.

– Milyen eszközökkel lehet tovább fokozni az EU-n belüli belső piac egységességét?

A pénzforgalmi szolgáltatók elérhetőségére és az ügyfélmobilitás teljes körű biztosítására vonatkozó rendelkezések mind azt szolgálják, hogy az unión belül az átutalási és a beszedési szolgáltatások terén se lehessen állampolgárság vagy székhely szerint diszkriminációt alkalmazni. Sok pénzforgalmi szolgáltatónál fordult ugyanis elő olyan eset, hogy külföldi állampolgároknak vagy vállalkozásoknak nem nyitottak fizetési számlát, így az ügyfél pénzforgalmi-szolgáltató-választási szabadsága leszűkült, és nem élhetett a belső piac adta elvi lehetőségekkel. (Az EU-rendelet 3. és 9. cikke).

A fizetési modellek közötti kölcsönös átjárhatóságra vonatkozó szabályok sem különbözhetnek a belföldi és a határon átnyúló műveletek esetében, ami szintén hozzájárul az EU-n belüli belső piac egységességének fokozásához (az EU-rendelet 4. cikke).

– Kell-e szabályozni a beszedési műveleteknél felszámítható bankközi jutalékot, és ha igen, hogyan?

A bankközi jutalék olyan közösen (multilaterálisan) megállapított jutalék, amelyet a beszedők (kedvezményezett) pénzforgalmi szolgáltatói fizetnek a fizető fél (a fogyasztó) pénzforgalmi szolgáltatójának a beszedési műveletek után. A díjfizetési gyakorlat nem általános, mert az EU-n belül – Svédország mellett – mindössze 5 euroövezeti tagállamban van érvényben, ezekben az érintett országokban viszont minden egyes beszedési művelet után fizetendő. A jogalkotók a bankközi jutalékot különösen a felszámítás módja miatt tekintették a verseny korlátozásának, a díjakat ugyanis a bankok együttesen állapítják meg, annak mértékében nincs verseny. A beszedő pénzforgalmi szolgáltatója, miközben fizeti a bankközi jutalékot a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának, valójában azt áthárítja az ügyfelére, tehát a beszedőre. A beszedő pedig beépíti annak a közmű- vagy egyéb szolgáltatásnak az árába, amelyre a beszedési művelet irányul – így végül a fogyasztó fizeti meg a jutalékot anélkül, hogy látná és ismerné a mértékét. A fogyasztó viszont közvetlen díjfizetés nélkül vagy szerény díjazás mellett használhatja ezt a fizetési módot, mert a pénzforgalmi szolgáltatója megkapja a bankközi jutalékot, és így nem szükséges, hogy (költségarányos) díjat számoljon fel közvetlenül a fogyasztónak.

Mivel a beszedés a bankközi jutalék nélkül is hatékonyan működik az összes többi tagállamban, ráadásul a bankközi jutalékot alkalmazó országokban sem alacsonyabbak összességükben a banki díjak, a beszedők átlátható díjazási politika mellett árengedménnyel vagy egyéb módon közvetlenül is ösztönözhetnék az ügyfeleiket arra, hogy fizetési módként a beszedést válasszák.

Az EU-rendelet egy átmeneti idő után mind a belföldi (2017. február 1-je után), mind a határon átnyúló műveletek (2012. november 1-je után) esetében egyértelműen megtiltja a bankközi jutalék használatát (lásd a 2. táblázatot és a 4. sz. ábrát is). Ugyanakkor az eredménytelen beszédési műveleteknél szigorúan költség-alapon lehet bankközi jutalékot alkalmazni azt a felet terhelve, amelynek a hibájából meghiúsult a beszédés. Ez utóbbi mértékét a leghatékonyabban működő olyan pénzforgalmi szolgáltató közvetlen költségéhez kell igazítani, amely a műveletek számát és a szolgáltatások jellegét tekintve a multilaterális megállapodás jellegzetes szereplője. (Az EU-rendelet 8. cikke.)

– Hogyan lehet növelni a fogyasztók bizalmát a beszédések iránt?

Az SDD és így ez az EU-rendelet is azon alapul, hogy a beszédő (vagy megbízásából egy harmadik személy) őrzi és tárolja a beszédre való felhatalmazást. Ugyanakkor Magyarországhoz hasonlóan számos tagállamban a felhatalmazást nem a beszédő, hanem a fizető fél (a fogyasztó) pénzforgalmi szolgáltatója őrzi és tárolja. Az érintett országokban tehát segíteni kell a fogyasztókat abban, hogy eurobeszédések esetében megszokják és elfogadják a változást.

A jogalkotók ezért jogot biztosítottak arra, hogy a fogyasztók meghatározott összegre és/vagy gyakoriságra korlátozhatók a beszédéseket, bizonyos kedvezményezett(ek) által indított beszédéseket letiltassanak, illetve kizárólag egy vagy több meghatározott kedvezményezett által kezdeményezett beszédést engedélyezzének. Sőt rögzítették a fizető felek jogát arra is, hogy megköveteljék pénzforgalmi szolgáltatójuktól a beszédés felhatalmazásnak való megfelelésének – teljesítés előtti – ellenőrzését mindazon esetekben, amikor a fizető félnek nincs joga a visszatérítésre.⁶ (Az EU-rendelet 5. cikke.)

Ez azért lényeges változás, mert az EPC által kialakított SDD-modellben még nincs meg a fogyasztók nagyobb biztonságát garantáló összes elem, így az EU-rendelet hatálybalépése után – a jogalkotók elvárásának megfelelően – módosítani kell az SDD-modellt és -termékeket.

– Milyen kötelező érvényű jogi eszközzel lehet a legjobban elérni a fentiekben felvázolt szándékokat?

A jogalkotók a lehető legszélesebb körű technikai szabványosítás igénye miatt a kötelező érvényű európai parlamenti és tanácsi rendeletet választották. A rendelet általános hatállyal bír, teljes egészében és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, így hamarabb fejtheti ki hatását, mint egy irányelv, amelyet elfogadás után külön-külön minden tagállamban át kell ültetni az érintett tagállam nemzeti jogába az irányelvben meghatározott határidőig. Az EKB is jogosult az elszámolási és fizetési rendszerekkel kapcsolatban kötelező érvényű rendeletet kiadni. Az szöveg mégis az európai parlamenti és tanácsi rendelet mellett, hogy a jogalkotók a fizetési lánc egészére vonatkozóan kívántak szabályokat megfogalmazni, hiszen a gyors áttéréstől fakadó előnyök leginkább a keresleti oldalon jelentkeznek, és a pénzforgalmi szolgáltatások igénybevevőire (az ügyfelekre) vonatkozóan így lehet követelményeket meghatározni.

A követelmények a pénzforgalmi szolgáltatókat és/vagy az ügyfeleket (az utóbbiakat részben közvetlenül, részben a pénzforgalmi szolgáltatókon keresztül) érintik. Az ügyfelek esetében hosszabb távon csak az IBAN és meghatározott adatelemek használata kötelező. Az XML-üzenetszabvány használata csak a pénzforgalmi szolgáltatók és azon ügyfelek körében kötelező, amelyek kötegelve egyszeri átutalásokat vagy beszédéseket kezdeményeznek, illetve fogadnak, és nem fogyasztók vagy mikroállalkozások. (Az EU-rendelet 5. cikke és melléklete.)

Az EU-rendelet számos egyéb fontos rendelkezést tartalmaz, de a jelen cikk szöveges részében – terjedelmi korlátok miatt – csak a legfontosabbakra koncentrálnunk, ugyanakkor a határidők szempontjából a 2. táblázatban és a 4. ábrában ennél szélesebb kört céloztunk meg.

Az ábrán jól látható, hogy az euróban denominált átutalások és beszédések esetében nagyrészt 2014. február 1-jére, míg teljes körűen legkésőbb 2017. február 1-jére megtörténik az átállítás, valamint a fizetési modellek és rendszerek közötti kölcsönös átjárhatóság biztosítása. Az euroövezeten kívül 2016. október 31-e a végső határidő. Megvalósul tehát az, hogy a nemzeti határokon belül és azokon kívül egyaránt azonos alapfeltételek, szabványok, jogok és kötelezettségek érvényesülnek az unió egészében tartózkodási helytől függetlenül az érintett pénzforgalmi szolgáltatásokra.

⁶ A rendelet rögzíti a beszédési felhatalmazások érvényességét és a visszatérítéshez való jog fenntartását is (a rendelet 7. cikke).

2. táblázat
Az áttéréssel összefüggő határidők

Témakör	Kiegészítés	Határidő
Elérhetőség megteremtése	euroövezeti tagállamok	2012. március 31.
	euroövezeten kívüli tagállamok	2016. október 31.*
Az áttérés teljesítésének végső határideje	euroövezeti tagállamok: alaptermékek	2014. február 1.
	euroövezeti tagállamok: réstermékek*** egyéb speciális, helyi igényeket kielégítő, kártyával kezdeményezett beszedési műveletek	2016. február 1.
	euroövezeten kívüli tagállamok	2016. október 31.*
MIF eltörlése a beszedési műveleteknél	határon átnyúló műveletekre	2012. november 1.
	belföldi műveletekre	2017. február 1.
Kölcsönös átjárhatóság megteremtése	euroövezeti tagállamok	2014. február 1.
	euroövezeten kívüli tagállamok	2016. október 31.*
Ügyfelek felmentése a BIC közlése alól	belföldi műveletekre (euroövezeti tagállamokban)	2014. február 1.***
	határon átnyúló műveletekre (euroövezeti tagállamokban)	2016. február 1.
	euroövezeten kívüli tagállamokban	2016. október 31.*
A fogyasztóknak biztosított fizetési számlaszám (belföldi számlaszámról IBAN-ra való) konvertálási lehetőség megszűnte	euroövezeti tagállamok	2016. február 1.
	euroövezeten kívüli tagállamok	2016. október 31.*
ISO 20022 XML-szabvány használata alóli felmentés lejárta a kötegelt fizetési műveleteket kezdeményezők, ill. fogadók esetében (feltéve, hogy nem fogyasztók és mikrovállalkozások)	euroövezeti tagállamok	2016. február 1.
	euroövezeten kívüli tagállamok	2016. október 31.*

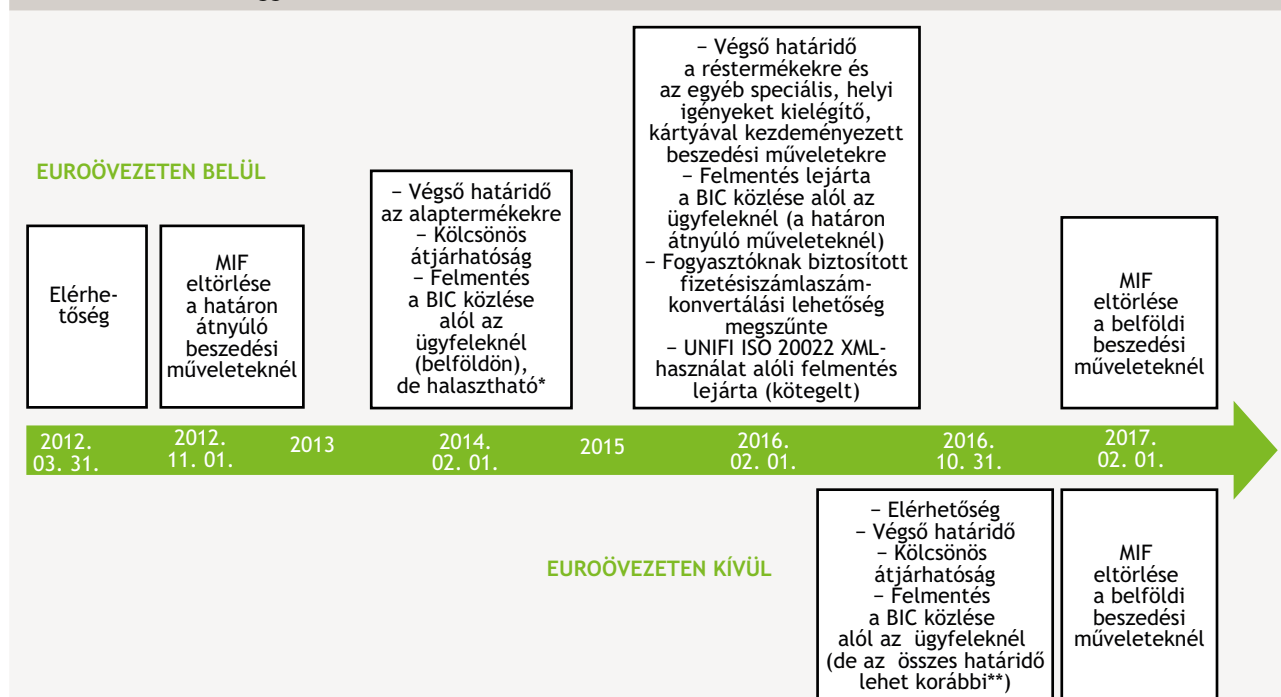
* Vagy 1 évvel az euro bevezetése után, ha a tagállam 2015. október 31-e előtt bevezeti az eurót, de nem korábban, mint az euroövezeti tagállamokban.

** A tagállambeli átutalási, ill. beszedési forgalom mennyiségi alapon számított 10 százaléka maximum.

*** Halasztható 2016. február 1-jéig.

Forrás: MNB.

4. ábra
Az áttéréssel összefüggő határidők euroövezeten belül és azon kívül

* 2016. február 1-jéig halasztható.

** 1 évvel az euro bevezetése után, ha a tagállam 2015. október 31-e előtt bevezeti az eurót, de nem korábban, mint az euroövezeti tagállamokban.

Forrás: MNB.

HAZAI HATÁSOK

– Milyen feladatokkal jár az EU-rendelet megjelenése a hazai jogalkotók számára?

Az európai parlamenti és tanácsi rendeletek kötelező érvénnyel, normaszöveggként hatályosulnak a tagállamok jogrendjében. A tagállami jogalkotóknak szükség szerint a saját jogszabályaik módosításával (ellentétes szabályok hatályon kívül helyezésével) kell megteremteniük a hazai és az európai uniós jogrend közötti összhangot, ha a saját jogszabályaik valamely európai uniós rendelettel össze nem egyeztethető rendelkezéseket tartalmaznának.

A jelen EU-rendelet nem módosítja a PSD-t,⁷ ezért nincs szükség a hazai pénzforgalmi jogszabályok⁸ PSD-t átültető rendelkezéseinek a módosítására. Hazai viszonylatban a csoportos beszedési konstrukció tekinthető az EU-rendelet szerinti alapbeszedési modellnek, de – az SDD-moddal ellentétben – Magyarországon nem a beszedő, hanem a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója őrzi a felhatalmazást. Tekintettel arra, hogy az EU-rendelet kizárólag az euróban denominált beszedésre vonatkozik, csak az euro bevezetésekor kell módosítani az MNB-rendelet csoportos beszedéssel kapcsolatos előírásait.

Jogalkotói feladatot jelent viszont az EU-rendelet azon előírása, amely szerint a tagállamoknak ki kell jelölniük az EU-rendeletnek való megfelelés biztosításáért felelős hatóságot, továbbá meg kell határozniuk az EU-rendelet megsértésének szankcionálási szabályait (a Bizottság 2013. évi értesítése mellett).

– Milyen feladatokkal jár az EU-rendelet megjelenése a hazai pénzforgalmi szolgáltatók számára?

Az EU-rendelet megjelenésének nincs közvetlen hatása a hazai pénzforgalmi szolgáltatók tevékenységére a hazai

pénzforgalom döntő (forintban lebonyolódó) hányada tekintetében, és az euro magyarországi bevezetéséig nem is lesz, mivel az EU-rendelet csak az euróban denominált átutalási és beszedési műveletekre terjed ki. Természetesen az – akár határon átnyúló, akár belföldi – euroátutalások esetében a hazai pénzforgalmi szolgáltatóknak – mind küldő, mind fogadó minőségükben – már az euro magyarországi bevezetése előtt is biztosítaniuk kell az EU-rendeletben foglalt követelményeknek való megfelelést 2016. október 31-re, tehát az euroövezeten kívüli tagállamok részére előírt végső határidőre.⁹ (Ugyanezt a lépést meg kell tenni – a jelenleg elhanyagolható mértékű – határon átnyúló, euróban denominált beszedési forgalom esetében is.)

A hazai pénzforgalmi szolgáltatóknak azonban figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az euroövezeti tagállamokban a főszabály szerint a fentieknél sokkal korábban kell áttérni az EU-rendelet szerinti követelmények teljesítésére. Így 2014. február 1-je után az euroövezeti tagállamokból beérkező legtöbb euroátutalás formátuma és adattartalma már az EU-rendeletben előírt követelményeknek fog megfelelni. Ezért a hazai pénzforgalmi szolgáltatóknak időben kell felkészülniük ezen euroátutalások fogadására, hiszen enélkül 2014. február 1-je után már nem tudnának részt venni a magyarországi ügyfelek javára irányuló, határon átnyúló eurofizetési forgalomban.

A hazai hitelintézeti szektor időbeni felkészülését két tényező is nagymértékben elősegíti. Az egyik ilyen tényező az, hogy 24 hazai hitelintézet már csatlakozott az SCT-hez, egy pedig az SDD-hez is, sőt az SCT alapú euroátutalások aránya már 2011 második felében 40 százalék felett volt. A másik tényező az, hogy 2012. július 1-jét követően Magyarországon elindult a kis értékű forintátutalásokra a napközbeni elszámolás. Az átutalás az SCT-szabványhoz nagyon hasonló HCT-szabványon alapul, és bevezetése – a piaci szereplők széles körével több évig folytatott közös előkészítő munkán túlmenően – a jegybanki szabályozáshoz kapcsolódik.

A magyar napközbeni elszámolás jogszabályi kerete

Az MNB rendelete szerinti úgynevezett „4 órás szabály”-nak megfelelően a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának 2012. július 1-jétől azt kell biztosítania, hogy az ügyfelei által az ún. tárgynapi (vagyis aznapi) teljesítésre meghatározott időszak alatt (a végső benyújtási határidőig) elektronikus úton indított belföldi forintátutalások a befogadástól számított 4 órán belül eljussanak a kedvezményezett ügyfelek pénzforgalmi szolgáltatójához. (A belföldi fizetési rendszerhez csak közvetve kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatók esetében

⁷ Ugyanakkor a rendelet a preambulumban felhívja a figyelmet arra, hogy az EPC által kidolgozott jelenlegi egyetlen páneurópai beszedési modell, az SDD a fizető felet megillető visszatérítési jogosultság tekintetében nincs összhangban a PSD vonatkozó előírásával. Ezért a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében a Bizottságnak foglalkoznia kell e kérdéskörrel a PSD hatásait elemző, 2012. november 1-jéig elkészítendő jelentésében, és indokolt esetben felülvizsgálati javaslattal kell élnie.

⁸ A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény és a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (MNB-rendelet).

⁹ Feltételezve, hogy az euro 2015. október 31-ig nem lesz Magyarországon bevezetve.

az előírt legfeljebb 4 órás teljesítési határidő 2 órával meghosszabbodik.) A kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a kedvezményezett fizetési számláján „haladéktalanul” kell jóváírnia az összeget, aminek az időigénye azonban már kívül esik az indító pénzforgalmi szolgáltató felelősségi körén.

A HCT az UNIFI ISO 20022 XML-formátumú SCT-szabványon nyugszik, és annak magyar sajátosságokkal módosított változata. A devizanem a forint, a nullától eltérő fillér érték használata tilos, a számlaszámok nemzeti része megfelel a magyar előírásoknak. A HCT-szabvány használata egyelőre csak a bankközi térben, tehát a pénzforgalmi szolgáltatók egymás közötti kommunikációjában lesz kötelező. Elkészült az ügyfél és pénzforgalmi szolgáltató közötti térre az UNIFI XML-formában adható megbízásokra vonatkozó szabványalkalmazási útmutató is, amelyet a fizető felek alkalmazhatnak a pénzforgalmi szolgáltatók által közzétett feltételrendszer függvényében. A HCT szélesebb körű alkalmazásának előkészítése mellett folyik a SEPA alapú, forintra vonatkozó beszedési szabvány előkészítése is, a HDD megalkotása. A 2012. július 1-jét követően elindult napközbeni átutalási rendszer a hazai napközbeni elszámolási rendszer bevezetésének első állomása volt, a folytatásra vonatkozó lépések között egyaránt szerepel a ciklusszám növelése és beszedési módokra való kiterjesztése is.

Mindez lehetővé teszi, hogy a magyar üzleti vállalkozások – függetlenül attól, hogy az euro Magyarországon még nem került bevezetésre – a SEPA-hoz hasonló szabványt használhassanak, és realizálhassák az ügyféltől ügyfélig terjedő automatikus feldolgozásból adódó előnyöket.

KÖVETKEZTETÉSEK

Az alapvetően piacvezérelt folyamatként elindult SEPA megvalósítása – a végső határidőre vonatkozó szabályozással, a kínálati oldal mellett a keresleti oldalt is egyre inkább bevonva – az átutalások és a beszedések terén 2014. február 1-jéig nagyrészt megtörténik.

Az euróban denominált átutalásokra és beszedésekre rögzítésre kerültek a szabványok, követelmények, szabályok, amelyek az azonos jogok és kötelezettségek mellett az övezet egészében – nemzeti kereteken belül és azokon túlmenően is – fokozzák a versenyt a kínálati oldalon a pénzforgalmi szolgáltatók között. A keresleti oldalról nézve mindez azt jelenti, hogy a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek a teljessé váló belső piacon választhatják ki a számukra legkedvezőbb pénzforgalmi szolgáltatót, és megnőtt annak a lehetősége, hogy ezt a választást a SEPA egészét nézve a határon átnyúlva is megtegyék. Magánszemélyek esetében ez különösen a rövidebb-hosszabb ideig

külföldön élők számára lehet fontos, mert élvezhetik az egy fizetési számla adta egyszerűbb likviditásgazdálkodás előnyeit. A többi ügyfél (elsősorban üzleti vállalkozások, közhivatalok stb.) esetében ehhez hozzájárul a követelmények alapjául szolgáló UNIFI üzenetszabvány, amely tovább javítja a teljes pénzforgalom és az a mögött húzódó számlázási tevékenység közötti összhangot (ideértve a bejövő és kimenő számlák kezelését is). Mindez azt jelenti, hogy nemcsak földrajzi értelemben, hanem a belső működést tekintve is kibővíthet a folyamatok automatizálásának és a tevékenységek centralizálásának lehetősége egy korszerű, felhasználóbarát szabvány alapján.

A nagyobb verseny a kínálati oldalon a méretgazdaságosságot és a hatékonyságot növeli, és mivel a szabályozás nem zárja ki az új fizetési modellek kialakulását, bizhatunk abban, hogy az innováció nem áll meg. A nagyobb verseny a méretgazdaságosságon keresztül a felhasználókat a pénzforgalomhoz kapcsolódó díjak szempontjából is kedvezőbb helyzetbe hozhatja.

Az a tény, hogy a magyar napközbeni elszámolási rendszer fejlesztése a SEPA-szabványon alapul, javítja a Magyarországon működő hitelintézetek és vállalatok esélyét arra, hogy nemzetközi szinten pénzforgalmi, követeléskezelési megbízásokat elnyerhessenek, és így csoportjukon belül akár regionális pénzforgalmi alközponttá is válhassanak.

A SEPA-folyamat az átutalások és beszedések páneurópai követelmények szerinti megvalósításával nem fejeződik be, mert a harmonizációt más pénzforgalmi termékek (például fizetési kártyák) esetében is növelni kell.

FELHASZNÁLT IRODALOM

DÁVID SÁNDOR (2008): Az egységes euro pénzforgalmi térség, a SEPA. *MNB-szemle*, szeptember, pp. 11–19.

„Euroland: Our Single Payment Area!”. *White Paper. Summary*. May 2002. [URL](#).

EURÓPAI BIZOTTSÁG (2001): *Bank charges: Key findings of a new Commission study*, Memo 01/294.

EURÓPAI BIZOTTSÁG (2010a): Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing

technical requirements for credit transfers and direct debits in euros and amending Regulation (EC) No 924/2009 SEC. 2010/0373 (COD).

EURÓPAI BIZOTTSÁG (2010b): Impact assessment accompanying document to the proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing technical requirements for credit transfers and direct debits in euros and amending Regulation (EC) No 924/2009. SEC (2010)1584.

EURÓPAI BIZOTTSÁG ÉS EURÓPAI KÖZPONTI BANK (2009): Joint Statement by the European Commission and the European Central Bank clarifying certain principles underlying a future SEPA direct debit (SDD) business model. [URL](#).

EURÓPAI KÖZPONTI BANK (2001): Towards a uniform service level for retail payments in the euro area. *ECB Monthly Bulletin*, February.

EURÓPAI KÖZPONTI BANK (2010): Seventh single euro payments area (SEPA) progress report. Beyond theory into practice.

EURÓPAI KÖZPONTI BANK (2011): Opinion of the European Central Bank of 7 April 2011 on a proposal for a Regulation establishing technical requirements for credit transfers and direct debits in euro (CON/2011/32).

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (2001): Az Európai Parlament és a Tanács 2560/2001/EK rendelete (2001. december 19.) a határokon átnyúló, euróban történő fizetésekről. *HL L*, 344.

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (2007): Az Európai Parlament és a Tanács 2007/64/EK irányelve (2007. november 13.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg). *HL L*, 319., 2007. 12. 5., pp. 1–36.

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (2009): Az Európai Parlament és a Tanács 924/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a Közösségben történő határokon átnyúló fizetésekről és a 2560/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg). *HL L*, 266., 2009. 10. 9.

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (2012): Az Európai Parlament és a Tanács 260/2012/EU rendelete (2012. március 14.) az euroátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg). *HL L*, 94/22.

EUROPEAN PAYMENTS COUNCIL (2012): *SEPA for billers. The time to act is now (extended version)*. [Videó]. [URL](#).

RETAIL BANKING RESEARCH (2001): Study on the Verification of a Common and Coherent Application of Directive 97/5/EC on Cross-Border Credit Transfers in the 15 Member States. Transfer Exercise. Report for the Commission of the European Communities (DG Markt).